

کتاب «ماهرخ» با حضور نویسنده و دو منتقد، نقد و بررسی شد

روایت جذاب زنانۀ از جنگ سوریه

سفر به جهانی پر از جنگ و دشواری

قاسمعلی فراست، نویسنده و منتقد ادبی نیز در ادامه نشست گفت: به نظرم کتابی که بر اساس خاطره نوشته شده، باید چهار ویژگی زیر را داشته باشد تا قابل خواندن باشد. نخست خاطره خوب که از زبان یک فرد مطرح بیان شود. به عبارتی هم خاطره جالب باشد و هم فرد راوی خاطره آدم مهمی به شمار بیاید. گروه دوم خاطراتی است که شاید چندان خوب نباشد اما راوی خاطره فرد بزرگی است. گروه سوم خاطراتی است که به دل می‌نشیند؛ گاهی یک فرد معمولی خاطره‌ای را تعریف می‌کند که آدم احساس می‌کند چه خاطره خاصی بود. او افزود: گروه چهارم خاطراتی است که خواندن آن‌ها می‌تواند جذاب و دلنشین باشد. زمانی است که نه راوی خاطره معروف باشد و نه اتفاق خاصی در خاطره‌ی او داده باشد، اما این اتفاق را با چنان لحن جالبی بیان و جزئیات و تصاویر خاصی از آن اتفاق برای شنونده ترسیم می‌کند که در پایان فکر می‌کنی اتفاق خاصی را بیان نکرد، اما با آب و تاب و حسی بیان می‌کند که به دل آدم می‌نشیند. این نویسنده عنوان کرد: من گمان می‌کنم هر کتاب خاطره‌ای که بخواهیم بنویسیم، باید یکی از چهار خصیصه‌ای که اشاره کردم را داشته باشد. اگر از این چهار اصل فاصله بگیرد، گمان نمی‌کنم آن کتاب خاطره خیلی قابل دفاع از کار دربیاید. در حال حاضر کتابی در زمینه جنگ وجود دارد که بالای صد بار تجدید چاپ شده است که در آن غلو، زیاده‌روی و تحریف وجود دارد.

خاطرات زیبا و دلنشین «کوچه نقاش‌ها»

فراست گفت: کتاب «کوچه نقاش‌ها» هم درباره جنگ است؛ خاطراتی که با لحن بچه‌های پایین‌شهر روایت شده. این خاطرات را به قدری زیبا و دلنشین بیان کرده بود که خاطره را فراموش می‌کردم. چون ادبیات و واژه‌های این فرد و

کتاب «ماهرخ» خاطرات سیده ماهرخ حسینی از جنگ داخلی سوریه است که مهشید اسماعیلی آن را بر اساس تحقیق سجاد محقق نوشته است. در جلسه نقد این کتاب با حضور قاسمعلی فراست (نویسنده و منتقد)، نرگس فرجادامین (منتقد) و نویسنده اثر، مطالبی درباره این کتاب بیان شد که قابل توجه بود. دو چالش اساسی درباره این کتاب مطرح است که به خوبی پشت سر گذاشته شده؛ به همین دلیل ما با یک متن جذاب روبه‌رو هستیم. نکته نخست این‌که محقق و نویسنده اثر جدا هستند. تحقیق و مصاحبه اثر به عهده سجاد محقق بوده و نویسنده کتاب مهشید اسماعیلی است. دوم این‌که محقق راوی از یک جنس نیستند. شاید اگر با یک محقق زن مواجه بودیم این اثر به شکل دیگری درمی‌آمد. ناگفته مشخص است سجاد محقق تمام تلاشش را کرده تا با سوالات ریزی که در متن با آن مواجه هستیم از راوی جزئیات زیادی را بیرون بکشد.

راوی، یک شهروند عادی در سوریه بود

مهشید اسماعیلی، مؤلف کتاب گفت: به نظرم زنانه نگاه کردن به جنگ، مخاطبان را جذب کتاب کرده بود. از مصاحبه‌هایی که سجاد محقق زحمت آن را کشیده بود، تلاش کردم نکات زنانه را بیرون بکشم. یکی از چالش‌هایی که با آن مواجه شدم این بود که راوی موافقت نکرد با من هم مصاحبه کند، برای همین چاله‌هایی ماند که هیچ وقت پر نشد. او ادامه داد: من نهایت تلاشم را کردم که کتاب یک روایت خوب زنانه از جنگ باشد. از آنجا که راوی یک شهروند عادی در سوریه بود، روایتش اهمیت پیدا کرد. چون این زن نه متعلق به گروه سیاسی خاصی بود نه نظامی. از این لحاظ سعی کردم روایت یک زن از محاصره شهر را بیاورم.

نظر منتقد

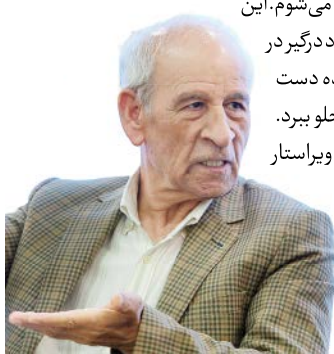

اصطلاحاتی که به کار برده، برای من هرکدامش یک ضرب‌المثل است.

او ادامه داد: ماهر کتابی که می‌خواهیم بنویسیم باید دریابیم ارزش بیان کردن و چاپ شدن دارد؟ اگر با وسواس ویژه سراغ پاسخ این پرسش‌ها برویم، شک نکنید کتاب خاطره‌ای منتشر خواهد شد که ماندگار خواهد بود. این پژوهشگر بیان کرد: به نظرم با این کتاب و حسی که به خواننده می‌دهد. انگار وارد جهان سخت دیگری می‌شوید که راوی آن را تجربه می‌کند و با ما هم در میان می‌گذارد. جهانی که پر از مشکلات، جنگ، آوارگی، محرومیت و آزار است اما در دل این همه سختی، اتفاقات شیرینی روی می‌دهد و ازدواجی صورت می‌گیرد، کودکی به دنیا می‌آید و انس و الفتی میان وطن جدید برای زن ایجاد می‌شود.

سفر از ایران به سوریه

فراست با اشاره به نکات مثبت کتاب ماهرخ گفت: نخست وارد شدن به یک دنیای جدید از طریق یک جغرافیای جدید، به طوری که من از ایران به سوریه سفر می‌کنم و با تاریخ و فرهنگ متفاوتی آشنا می‌شوم. این تفاوت در جغرافیا، فرهنگ و افراد دیگر در ماجرا باعث می‌شود که نویسنده دست خواننده را بگیرد و او را پله پله جلو ببرد. او افزود: در ابتدای کتاب نام ویراستار آمده است اما به نظرم کتاب نیاز به یک ویراستاری دارد، به طوری که موارد متعددی از نیاز به ویراستاری در کتاب احساس می‌شود.

نارویسنده‌ها مستندنگاری جنگ را ضعیف کرده‌اند

دارد، در خاطرات و وقایع نمی‌تواند دخل و تصرف کند. این‌که مصاحبه‌ها دست‌اول و نزدیک به زمان وقوع باشد، به نویسنده وقتی در حال تدوین است، خیلی کمک می‌کند.

اثر مستندنگاری ماندگار است

مادر تاریخ ادبیات فارسی آثاری داریم مانند «تاریخ جهانگشای جویی» و «تاریخ بیهقی» که در نگاه نخست، مؤلف هدفش تاریخ‌نگاری بوده و قصد خلق اثر ادبی نداشته است. اما به مرور زمان این آثار وجه ادبی پیدا کردند و دانشجویی که وارد رشته ادبیات که می‌شود باید این آثار را هم بخواند. آنچه باعث شده این آثار چنین وجهی داشته باشند، ادبیت آنهاست. برای من به عنوان یک مخاطب جدی ادبیات حتی در کتاب‌های غیرداستانی هم مهم است، در مقیاس جهان ادبیات باز هم این مؤلفه خیلی مهمی است اثری که مستند، زندگی‌نامه، تاریخ شفاهی و روایت است اگر ادبیت داشته باشد، ماندگار خواهد بود. این مؤلفه‌ای است که در کتاب ماهرخ

خیلی خوشحالم که در دهه اخیر این آگاهی در فضای ادبی کشورمان شکل گرفت

که سوژه‌ها را باید در زمان خودشان دریابیم. شاید ما سوژه‌هایی شبیه این کتاب یا حتی جذاب‌تر از آن در جنگ هشت ساله خودمان داشتیم، اما شاید آن زمان این ورزیدگی را نداشتیم که آن سوژه‌ها مستند شود و در گرماگرم ماجرا خاطرات‌شان ثبت شود و حالا اگر بخواهد به شکل اثر ادبی دربیاید، دیر نمی‌شد. خوشبختانه کار ارزشمندی که دوستان من در خط مقدم انجام می‌دهند این است که چنین سوژه‌هایی را درمی‌یابند. به عبارتی، همان زمانی که جنگ داخلی سوریه در جریان بود، سوژه‌ها را شکار کردند و تا حدی که می‌توانستند مصاحبه گرفتند و خاطرات دست‌اول را ثبت کردند. از این رو چنین کاری برای نویسنده‌ای که تدوین خاطرات را انجام دهد، خیلی ارزشمند است. به هر حال نویسنده‌ای که می‌خواهد کار مستند انجام دهد، به دلیل این‌که با یک فرد واقعی سروکار

نرگس فرجادامین
منتقد و کارشناس ادبی

خیلی از سوژه‌ها شهید شدند

این نکته را برای این گفت‌وگو که طی سال‌های اخیر، حجم آثار تولیدی در ادبیات مقاومت در کشور ما زیاد شده است، اما چقدرش ماندگار شد؟ چقدرش کیفیت ادبی داشته است؟ منظرم آثار مستند است نه آثار داستانی. در زمینه آثار داستانی از ابتدا آثار قوی هم داشتیم اما در آثار مستند، افرادی سراغ این قالب رفتند که نویسنده نبودند. اصلاً حداقل‌های دانش ادبی را هم نداشتند. آنها تصور می‌کردند اگر مصاحبه‌ها را فقط پیاده کنند و در یک کتاب بریزند و منتشر کنند، یک اثر ماندگار خلق کردند. اما متأسفانه این طور نبود و خیلی از سوژه‌ها شهید شدند. بنابراین فکر می‌کنم کتابی مثل کتاب ماهرخ و آثاری از این دست، اتفاق مبارکی در فضای ادبی است. امیدوارم چنین آثاری تکرار شوند.

آگهی دعوت مجمع عمومی فوق العاده

مجمع عمومی فوق‌العاده نوبت اول شرکت تعاونی مصرف کارکنان کارخانه پلاستیک فراورده‌های شیرینی پگاه به شماره ثبت ۲۱۲۲۷۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۵۳۷۰۶۶ رأس ساعت ۱۰ صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴/۱۱/۱۴۰۳ در محل تعاونی به آدرس کیلومتر ۴۵ اتوبان تهران - قم شهرک صنعتی شمس آباد، بلوار سروستان گل سرخ ۹ تشکیل می‌گردد، از کلیه اعضا دعوت می‌شود شخصاً یا وکالتاً جهت اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات ذیل در این جلسه حضور بهم رسانند.

ضمناً به اطلاع می‌رساند اعضا متقاضی اعطای نمایندگی می‌بایست به همراه نماینده خود حداکثر تا ۴۸ ساعت قبل از مجمع در محل تعاونی حاضر تا پس از احراز هویت و تایید وکالت برگه ورود به مجمع دریافت دارند.

دستور جلسه: ۱- گزارش هیات مدیره و بازرسی
۲- طرح و تصویب انحلال شرکت ۳- طرح و تصویب آدرس محل تصفیه

هیات مدیره شرکت تعاونی

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده

شرکت تعاونی مصرف کارکنان کارخانه پلاستیک فراورده‌های شیرینی پگاه شماره ثبت ۲۱۲۲۷۶ مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده نوبت اول شرکت تعاونی مصرف کارکنان کارخانه پلاستیک فراورده‌های شیرینی پگاه شماره ثبت ۲۱۲۲۷۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۵۳۷۰۶۶ رأس ساعت ۱۲ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۴ به آدرس: کیلومتر ۴۵ اتوبان تهران - قم، شهرک صنعتی شمس آباد، بلوار سروستان گل سرخ ۹ تشکیل می‌گردد، از کلیه اعضا دعوت می‌شود شخصاً یا وکالتاً جهت اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات ذیل در این جلسه حضور بهم رسانند.

دستور جلسه: ۱- گزارش هیات مدیره و بازرسی ۲- طرح و تصویب صورت‌های مالی
از سال ۱۳۹۸ الی سال ۱۴۰۲ ۳- انتخاب روزنامه کنتر انتشار ۴- انتخاب هیات تصفیه

هیات مدیره شرکت تعاونی